

Zdeněk MUŽÍK

Difamace mezi katolíky a utrakvisty v českých pramenech pozdního středověku

Bakalářská práce, Historický ústav, Filosofická fakulta, Jihočeská universita, České Budějovice 2008, 60 stran textu

Tématem bakalářské práce pana Zdeňka Mužíka se stala problematika difamace a vulgarit „užívaných ve vyhrocených náboženských polemikách a konfliktech“ 2. poloviny 15. a na počátku 16. století v českých zemích mezi utrakvisty a katolíky. Autor si tedy vybral téma v dosavadní české historiografii spíše opomíjené, resp. sledované jen jaksi na okraj šířeji pojatých českých náboženských a politických dějin 15.-17. století.

Svou práci kolega Mužík založil na rozboru vybraných a již dříve publikovaných pěti příkladů náboženských polemik z uvedené doby. Dále autor pracoval i s relativně rozsáhlým a úplným souborem odborné literatury, převážně domácí provenience, vztahující se k dané problematice. Odtud diplomant získal nezbytné poznatky k metodologickému uchopení tématu a k jeho zasazení do širšího dobového kontextu.

Předložené pojednání pana Mužíka tvoří celkem čtyři kapitoly, úvod a závěr. Úvod je věnován zasvěcenému vymezení tématu, souhrnnému hodnocení použité odborné literatury i nastínění problematiky práce s již editovanými prameny (zejména pak problémů spjatých s cenzurou či autocenzurou editorů v případě vulgarit a dalších dobově nevhodných výrazů uvedených v pramenech). Z hlediska vymezení tématu a jeho metodologického pojetí postrádám v práci pana Mužíka v případě česky psané literatury pouze příspěvky Alberta Kubišty, který se dlouhodoběji věnuje problematice náboženských polemik 16. a počátku 17. století.¹

První kapitola práce je pak věnována vymezení historického pozadí mezikonfesních polemik 2. poloviny 15. století v Čechách. Druhá kapitola předkládá celkem čtyři z vybrané pěti editovaných pramenů (tj. *Postilu* Jana Rokycany, *Satirický list Luciperův ke Lvovi z Rožmitála*, *Verše proti kališníkům* a *Spis o takořka vieře*), které autor zahrnul do své práce. Třetí kapitola pak přibližuje širší kontext protiřeholní polemiky, která našla mj. odraz i v posledním zvoleném polemickém spise, jímž se stala *Odpověď na matrykát bosákuov* Václava Korandy mladšího, jejíž rozbor se stal náplní poslední kapitoly. Všechny zvolené spisy diplomant blíže charakterizuje a podává jejich rozbor z hlediska sledované problematiky, tj. invektiv a vulgarit, kterými autoři jednotlivých spisů častovali své náboženské a politické oponenty. Práci uzavírá, po mém soudu, velmi stručný (ani ne stránkový) závěr, který bohužel neobsahuje ani náznak jakéhokoli předběžného zhodnocení či komentáře dílčích poznatků, k nimž pan Mužík v případě jednotlivých studovaných textů dospěl.

Mám-li shrnout své hodnocení, musím jednak ocenit výběr tématu a vcelku zasvěcené podání dané problematiky. Jako problematičtější vidím (a i autor to v práci zmiňuje) skutečnost, že diplomant pracoval pouze s pěticí polemických textů, navíc textů již editovaných a česky psaných, což samozřejmě nedovoluje dospět k nějakým zásadnějším závěrům. Práce tak vlastně zůstala někde v půli cesty, na druhé straně se může stát velmi solidním východiskem pro pokračování ve studiu dané problematiky v rámci navazujícího magisterského studia.

Bakalářská práce kolegy Mužíka je napsána vcelku kultivovaným jazykem, autor se však nevyvaroval - vzhledem k rozsahu práce - relativně hojných prohrěšků vůči mateřskému jazyku (neobratné formulace, neopravené překlepy či hrubé gramatické chyby), které zbyteč-

¹ Srov. např. Albert KUBIŠTA, *Konfesijní polemika - málo využívaný pramen k dějinám konfesionalizace*, in: Václav Bůžek - Pavel Král (edd.), *Společnost v zemích habsburské monarchie a její obraz v pramenech (1526-1740)*, Opera historica 11, České Budějovice 2006, s. 389-408.

ně kazí jinak vcelku dobrý dojem. Rovněž v poznámkovém aparátu jsem shledal některé dílčí, ale ještě tolerovatelné nedostatky

Na závěr svého posudku mohu konstatovat, že předložená práce splňuje požadavky kladené na bakalářské práce, a proto ji doporučuji k obhajobě a vzhledem k výše uvedeným připomínkám navrhuji její hodnocení stupněm **v e l m i d o b ř e**.

V Českých Budějovicích 24. 8. 2008

doc. PhDr. Miroslav Novotný, CSc.